

Inceputurile Culturii Scrise Romanesti

In perioada marilor migratii s-au pastrat cateva inscriptii in greaga si Latina. Cel mai important document ramane "Raspunsul" in limba Latina trimis regelui ungur Arpad de catre Monumerut, duce al Biharei.

Textul este inclus in "Cronica notarului anonim" si contine o profunda dragoste fata de pamant concretizata intr-un refuz categoric de a-l ceda regelui : "Noi insa nici din dragoste, nici din frica nu-i cedam din pamant nici cat un deget."

Aceasta scrisoare deschide seria documentelor diplomatice romanesti. In limba latina, cele mai importante documente sunt "Memoriul lui Vlad Tepes catre Matei Corvin" redactat in secolul al XV-lea de Radu Gramaticu, "Hungaria", scrisa de Nicolaus Olahus. Acest umanist transilvanean descrie principalele regiuni istorice romanesti: Tara Romaneasca, Moldova, Transilvania, Tara Somesului, Tara Crisurilor, formuland ideea originilor latine a limbii si a locuitorilor, aratand totodata ca au "aceeasi limba, religie si obiceiuri".

Limbi de cultura folosite in Evul Mediu romanesc sunt: limba latina, folosita ca limba a cultului catolic; limba slavona, ca limba a cultului ortodox; limba greaca folosita accidental. Cele doua limbi mentionate, latina si slavona, sunt limbi liturgice, oficiale, limbi de cancelarie sau limbi culte.

Limba romana incepe sa fie folosita mai des abia din secolul al XVI-lea. Literatura romana in limba slavona cuprinde: manuscrise in limba slavona, din care fac parte scrierile religioase, canonice, facute in manastiri de catre calugari (se grupeaza in scrieri nerecunoscute de biserica si scrieri de drept canonic, traduse de obicei in limba legislatia bizantina); scrieri istorice, din care fac parte cronicile bizantine si turcesti, precum si cronicile domnesti originale (Cronica lui Stefan cel Mare); scrieri literare, care cuprind imnuri religioase, povestiri hagiografice si carti populare (Varlaam si Ilaasaf; Alexandria)

Dimensiunea religioasa a existentei se remarca incepand cu secolul al XVII-lea, cand limba slavona, ca limba a cultului ortodox, e inlocuita cu limba romana.

-Literatura in limba romana-

O influenta favorabila asupra inlocuirii limbilor oficiale cu limba poporului au adus reformele lui Pus Luter si Calvin, care au cerut dreptul fiecarui popor de a avea carti scrise cu limba lui.

Primele documente scrise in limba romana sunt scrisorile : "Scrisoarea lui Neacsu din Campulung", 1521. Din necesitatea de a avea carti in limba romana, au fost traduse carti religioase. In secolul al XVI-lea sunt infiintate primele tipografii. Cea mai importanta lucrare a literaturii romane poate fi considerata Biblia de la Bucuresti, din anul 1666.

Emanciparea limbii romane s-a produs odata cu introducerea limbii romane in domeniul cultului

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

religios. Mitropolitul Varlaam, prin lucrarea "Cazania" din anul 1643, pune bazele celei dintai structuri literare ale limbii romane, aratand unitatea de limba exsistenta intre cele trei provincii.

Primul nostru poet este considerat mitropolitul Dosoftei, prin lucrarea "Psaltirea", din anul 1673. "Psaltirea" e o traducere a psalmilor lui David din literatura ebraica. Este considerata intaiul monument de limba poetica romaneasca.

Pentru traducerea psalmilor, Dosoftei s-a folosit de cuvinte noi, a imprumutat cuvinte din alte limbi, sau a creat cuvinte.

Limba romana il cunoaste prin Mitropolitul Antim Vireanu, dezvoltarea artei oratoriei religioase prin lucrarea "Didahiile" (Predici) . Prin intermediul acestor didahii, Antim Vireanu, construieste in jur de 28 de predici, care se deschid cu o introducere in subiect, care se continua cu un exordiu, adica comentarea continutului, urmat de o tratare a subiectului si o incheiere. Procedeele artei oratorice sunt cele ale retoricii clasice: comparatia, antiteza, interogatia retorica.

Tipariturile religioase au contribuit in primul rand la introducerea limbii romane in biserica, inlocuind limba slavona, au ajutat la formarea limbii romane literare, au contribuit la dezvoltarea ulterioara a cronicarilor din Moldova si Tara Romaneasca.

-Unificarea lingvistica si limba literara-

Secolele al XVII-lea si inceputul secolului al XVIII-lea creeaza conditii prielnice pentru formarea limbii literare. Cartile circula in copii, manuscrise si cu tiparituri, in cele trei tari romanesti.

Accesul cultural este unul usor influentat de statutul social, al stiutorilor de carte (preoti, negustori, comercianti) . Raspandirea culturii scrise se face si prin intemediul comenzilor cerute de boierii romani si negustori. Traducerile depasesc sfera religioasa: se traduc carti populare, juridico-administrative si laice.

Literatura istoriografica originala se compune din: letopisetetele cronicarilor moldoveni (Grigore Ureche, Miron Costin si Ion Neculce) si a cronicarilor munteni (stolnicul C-tin Cantacuzino, Serban Greceanu, Radu Greceanu) .

In a doua jumatate a secolului al XVII-lea se tiparesc : Noul Testament de la Balgrad (anul 1648), traducere facuta de Simion Stefan, Mitropolitul Ardealului; Biblia de la Bucuresti din anul 1688, traducere facuta de Serban Greceanu si Radu Greceanu, din pounca data de voievodul Serban Cantacuziono.

Prin traducerea Noului Testament, Simion Stefan spunea: "Cuvintele trebuie sa fie ca banii, ca banii aceia sunt bani, care circula in toate tarile si cuvintele acelea sunt bune, care le inteleg toti" .

-Literatura si pictura religioasa-

In jurul manastirilor si al bisericilor s-au dezvoltat adevarate scoli de pictura si de copisti, a stfel la manastirea Neamt intalnim o serie de manuscrise miniate (impodobit cu desn ornamental sau figurativ, in culori) .

Tot din aceaste perioada avem o serie de incunabile. Incunabula este un exemplu dintr-o carte tiparita.